

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Stand van zaken toezicht op
wettelijke zorgplicht
*Sociale veiligheid
op school*

Inspectie van het Onderwijs
4939474

Bijdrage bijeenkomst Ringen
Utrecht, 27 september 2016

Opbouw

- Herziening 'zorgplicht sociale veiligheid'
- Wettelijke eisen
- Inrichting inspectietoezicht
- Ontwikkelingen:
 - meetinstrumenten specifieke groepen
 - ervaringen proefafname door veldorganisaties

Zorgplicht sociale veiligheid op school

Wettelijke opdracht

1. *Het bevoegd gezag draagt zorg voor de veiligheid op school, waarbij het bevoegd gezag in ieder geval:*
 - a. *beleid met betrekking tot de veiligheid voert,*
 - b. *de veiligheid van leerlingen op school monitort met een instrument dat een representatief en actueel beeld geeft, en*
 - c. *er zorg voor draagt dat bij een persoon ten minste de volgende taken zijn belegd:*
 1. *het coördineren van het beleid in het kader van het tegengaan van pesten, en*
 2. *het fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten.*
2. *Onder veiligheid, bedoeld in het eerste lid, wordt verstaan de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen.*

Zorgplicht sociale veiligheid op school

Kern

- veiligheidsbeleid
- functionaris
- monitoring

Deugdelijkheidseis

- art. 4c WPO, art. 5a WEC, art. 3b WVO
- wet 4 juni 2015 “verplichting voor scholen zorg te dragen voor de veiligheid op school”
- besluit 26 juni 2015, vaststelling tijdstip inwerkingtreding (1 augustus 2015)

Zorgplicht sociale veiligheid op school

Specificaties MvT

“Het wetsvoorstel introduceert drie concrete verplichtingen:

- het voeren van sociaal veiligheidsbeleid;
- het beleggen bij een persoon van de volgende taken: coördineren van het beleid in het kader van het tegengaan van pesten en fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten;
- de monitoring van de sociale veiligheid van leerlingen, zodanig dat het een *actueel en representatief beeld* geeft. Hieronder valt ook het *welbevinden* van leerlingen.”

Zorgplicht sociale veiligheid op school

Uitwerking MvT

- **Beleid én monitoring**

*“Een school kan pas **goed beleid** ten aanzien van sociale veiligheid voeren **als zij inzicht heeft in de () veiligheid ()** van de leerlingen.*

Op basis van monitoring () krijgen scholen inzicht in de daadwerkelijke sociale veiligheid op de school.”

Zorgplicht sociale veiligheid op school

Uitwerking MvT

Veiligheid:

- *psychisch, sociaal en fysiek*
- *feitelijke en ervaren veiligheid, welbevinden*

*“Dit wetsvoorstel richt zich op sociale veiligheid van leerlingen op school. Hieronder wordt **ten minste** verstaan: een school is veilig als **de psychische, sociale en fysieke veiligheid van leerlingen** niet door handelingen van andere mensen wordt aangetast.”*

*“Een school kan pas goed beleid voeren als zij inzicht heeft in de **feitelijke en ervaren veiligheid** en het **welbevinden** van de leerlingen.”*

Zorgplicht & inspectietoezicht

Uitwerking MvT

Inspectie ziet toe op...

- monitoring
- verbetering veiligheidsbeleid

*“De monitor moet de **school en de inspectie inzicht** kunnen **geven** in hoe het is gesteld met de sociale veiligheid van leerlingen op school.”*

*“De inspectie heeft daartoe toegang tot de monitorgegevens van de school, en ziet erop toe dat scholen op basis daarvan **zo nodig** vroegtijdig **maatregelen tot verbetering** treffen.”*

“De school draagt er zorg voor dat de monitorgegevens voor de inspectie toegankelijk zijn en aan de inspectie beschikbaar worden gesteld. Hierdoor verkrijgt de inspectie inzicht in de daadwerkelijke beleving van de veiligheid en het welbevinden van leerlingen.”

Contouren inspectietoezicht

- *Kern wet:*
 - ... aanpassing veiligheidsbeleid
 - ... als situatie daarom vraagt
- *Kern toezicht:*
 - ... heeft school inzicht in veiligheid leerlingen? (*~ is er monitoring?*)
 - ... handelt school als dat nodig is?
 - (*~ aanpassing veiligheidsbeleid als resultaat monitoring daarvoor aanleiding geeft*)

Contouren inspectietoezicht

Werkwijze toezicht sociale veiligheid

Standaard sociale veiligheid (SK1): Schoolleiding en leraren dragen zorg voor een veilige omgeving voor leerlingen.

De school zorgt voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen in en om de school gedurende de schooldag. Dit blijkt onder andere uit de beleving van de veiligheid en het welbevinden van leerlingen. De school monitort dit tenminste jaarlijks. De school heeft een veiligheidsbeleid (beschreven in het schoolplan of een ander document), gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten. Als de uitkomsten van de monitoring daartoe aanleiding geven, treft de school maatregelen om de situatie te verbeteren. De school heeft een persoon als aanspreekpunt als het gaat om pesten en voor coördinatie van het beleid tegen pesten. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De uitingen van leerlingen en personeel zijn in lijn met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

Contouren inspectietoezicht

Werkwijze toezicht sociale veiligheid

Aandacht voor sociale veiligheid in toezicht

Afhankelijk van situatie

- *Indien aandachtspunt in regulier instellingentoezicht*
- *Indien onderdeel van stelseltoezicht*

Altijd

- *Indien ernstige incidenten*
- *Jaarlijkse monitoring (risico-analyse)*

Contouren inspectietoezicht

Werkwijze toezicht sociale veiligheid: toezicht op jaarlijkse monitoring

monitoring

- *school monitort & geen risico's*
- *school monitort & risico's & aanpassing beleid*

zo nodig: inspectie vraagt informatie / herstel / bestuursgesprek

- *school monitort niet*
- *school monitort & risico's & géén aanpassing beleid*

zo nodig: inspectie onderzoekt

- *school monitort niet & mogelijke risico's*
- *school monitort & risico's & onvoldoende verbetering*

Contouren inspectietoezicht

Tijdslijn

- Wettelijke aanpassing 1 augustus 2015
- Implementatie: schooljaar 2015/16
- Aanpassing toezicht 1 augustus 2016.

Fasering opbouw toezicht:

- Accent op monitoring schooljaar 2016/17
- én aanpassing veiligheidsbeleid schooljaar 2017/18

Zorgplicht sociale veiligheid op school

Uitwerking MvT

- **Keuze monitoringsinstrument door school**
- **Wettelijke eisen instrument**
 - afname onder representatief deel van de leerlingen
 - afname tenminste jaarlijks
 - valide & betrouwbaar instrument
 - gestandaardiseerd instrument

NB - Werkwijze: leveranciers instrumenten zorgen voor instrumenten die aan wettelijke eisen voldoen

Zorgplicht sociale veiligheid op school

Ontwikkelingen:

- meetinstrumenten
 - ontwikkeling meetinstrumenten: aanbieders hebben meetinstrumenten aangepast aan wettelijke eisen
 - speciaal onderwijs: ontwikkeling aangepaste instrumenten voor specifieke groepen (in uitvoering)

- ervaringen proefafname door veldorganisaties
 - PO/VO-Raad: succesvolle pilot voorjaar/zomer 2016
 - Praktikon: succesvolle pilot voorjaar/zomer 2016